

DIREKTIVA 2006/23/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 5. aprila 2006

o licenci kontrolorja zračnega prometa Skupnosti

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 80(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora (¹),

po posvetovanju z Odborom regij,

v skladu s postopkom, določenem v členu 251 Pogodbe (²),

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Izvajanje zakonodaje enotnega evropskega neba zahteva oblikovanje bolj natančne zakonodaje, zlasti glede licenciranja kontrolorjev zračnega prometa, da bi se zagotovil najvišji standard odgovornosti in sposobnosti, da bi se povečala razpoložljivost kontrolorjev zračnega prometa in da bi se izboljšalo vzajemno priznavanje licenc, kot je predvideno v členu 5 Uredbe (ES) št. 550/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o izvajanju navigacijskih služb zračnega prometa na enotnem evropskem nebu (³), ob zasledovanju cilja splošne izboljšave varnosti zračnega prometa in sposobnosti osebja.
- (2) Uvajanje licence Skupnosti je način prepoznavanja posebne vloge, ki jo imajo kontrolorji zračnega prometa pri varnem zagotavljanju kontrole zračnega prometa. Poleg tega bo oblikovanje standardov usposobljenosti v Skupnosti zmanjšalo razdrobljenost na tem področju in tako zagotovilo učinkovitejšo organizacijo dela

v okviru naraščajočega regionalnega sodelovanja med izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa. Ta direktiva tako predstavlja bistven del zakonodaje enotnega evropskega neba.

- (3) Direktiva je najprimernejši instrument za postavitve standardov usposobljenosti, ki omogoča državam članicam, da se odločijo o načinih, kako doseči te standarde.
- (4) Ta direktiva naj nadgradi obstoječe mednarodne standarde. Mednarodna organizacija civilnega letalstva (International Civil Aviation Organization – ICAO) je sprejela predpise o licenciranju kontrolorjev zračnega prometa, vključno z jezikovnimi zahtevami. Evropska organizacija za varnost zračne plovbe (Eurocontrol), ki je bila ustanovljena z Mednarodno konvencijo z dne 13. decembra 1960 o sodelovanju za varnost zračne plovbe, je sprejela Varnostne zahteve Eurocontrol-a (Eurocontrol Safety Regulatory Requirements, ESARR). V skladu s členom 4 Uredbe (ES) št. 550/2004 ta direktiva prenaša zahteve, predpisane v varnostni zahtevi št. 5 (ESARR 5), ki se nanaša na kontrolorje zračnega prometa.
- (5) Posebnosti zračnega prometa v Skupnosti zahtevajo uvedbo in učinkovito uporabo standardov usposobljenosti Skupnosti za kontrolorje zračnega prometa, ki so zaposleni pri izvajalcih navigacijskih služb zračnega prometa, udeleženi predvsem v splošnem zračnem prometu. Države članice lahko tudi uporabijo nacionalne predpise, sprejete na podlagi te direktive, za učence kontrolorje zračnega prometa in kontrolorje zračnega prometa, ki opravljajo svoje naloge pod pristojnostjo izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki opravljajo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov, ki ne sodijo v splošni zračni promet.

- (6) Kjer so za zagotavljanje skladnosti z zahtevami Skupnosti odgovorne države članice, morajo biti organi, ki izvajajo nadzor in verifikacijo skladnosti, v zadostni meri neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in izvajalcev usposabljanja. Prav tako morajo ti organi ostati sposobni učinkovito izvajati svoje naloge. Nacionalni nadzorni organ, ki je imenovan ali ustanovljen po tej direktivi, je lahko isti organ, ali več organov, ki je bil imenovan ali ustanovljen na podlagi člena 4 Uredbe (ES) št. 549/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. marca 2004 o določanju okvirja za oblikovanje skupnega evropskega neba (⁴).

(¹) UL C 234, 22.9.2005, str. 17.

(²) Mnenje Evropskega parlamenta z dne 8. marca 2005 (UL C 320 E, 15.12.2005, str. 50), Skupno stališče Sveta z dne 14. novembra 2005 (UL C 316 E, 13.12.2005, str. 1) in Stališče Evropskega parlamenta z dne 15. februarja 2006 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

(³) UL L 96, 31.3.2004, str. 10.

(⁴) UL L 96, 31.3.2004, str. 1.

- (7) Zagotavljanje navigacijskih služb zračnega prometa zahteva visoko kvalificirano osebje, katerega usposobljenost je možno dokazati na različne načine. Za kontrolo zračnega prometa je primeren način uvedba licence Skupnosti, ki predstavlja nekakšno diplomo posameznega kontrolorja zračnega prometa. Rating v licenci predstavlja vrsto storitve zračnega prometa, ki jo lahko kontrolor izvaja. Hkrati pa pooblastila v licenci izražajo tako posebne sposobnosti kontrolorja kot tudi dovoljenje nadzornih organov, da lahko zagotavlja storitve na določenem sektorju ali skupini sektorjev. Zato morajo biti organi ob izdaji licence ali podaljšanju pooblastil pristojni za oceno usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa. Organi morajo biti tudi pristojni začasni odvzem licence, ratingov ali pooblastil, če obstaja dvom o usposobljenosti. Da bi se spodbudilo poročanje o incidentih („kultura pravičnosti“), ta direktiva ne sme avtomatsko povezovati incidenta z začasnim odvzemanjem licence, ratinga ali pooblastila. Razveljavitev licence mora biti zadnje sredstvo v skrajnih primerih.
- (8) Za spodbuditev medsebojnega zaupanja držav članic v sisteme licenciranja so pravila Skupnosti za pridobitev in podaljšanje licence neobhodno potrebna. Zato je pomembno, da se zaradi zagotovitve najvišje stopnje varnosti poenotijo zahteve glede kvalifikacij, usposobljenosti in pridobitve poklica kontrolorja zračnega prometa. To bi moralo privedi do zagotavljanja varnih, visoko kakovostnih storitev kontrole zračnega prometa in priznavanja licenc v okviru Skupnosti, s čimer bi se povečala možnost prostega gibanja in razpoložljivost kontrolorjev zračnega prometa.
- (9) Države članice naj zagotovijo, da izvajanje te direktive ne privede do izogibanja obstoječim nacionalnim predpisom, ki urejajo pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja med delodajalcem in kandidatom za delovno mesto kontrolorja zračnega prometa.
- (10) Usposobljenost mora biti strukturirana na jasn in splošno sprejemljiv način, da bi bila primerljiva znotraj Skupnosti. To bo pripomoglo k zagotavljanju varnosti, ne samo v zračnem prostoru, ki je pod kontrolo posameznega izvajalca navigacijskih služb zračnega prometa, temveč predvsem v povezavi med različnimi izvajalci služb.
- (11) Komunikacija igra pri številnih incidentih in nesrečah zelo pomembno vlogo. ICAO je zaradi tega sprejela zahteve za znanje jezikov. Ta direktiva oblikuje te zahteve in predvideva način za izvrševanje teh mednarodno sprejetih standardov. Pri jezikovnih zahtevah je treba upoštevati načela nepristranskosti, preglednosti in sorazmernosti, da se tako spodbudi prost pretok ob zagotavljanju varnosti.
- (12) Cilji začetnega usposabljanja so opisani v navodilih, ki so bila pripravljena na zahtevo članic Eurocontrol-a in predstavljajo primerne standarde. V primeru usposabljanja v enotah je potrebno pomanjkanje splošno uveljavljenih standardov nadomestiti z vrsto ukrepov, vključno z odobritvijo izpraševalcev, kar naj zagotovi visoke standarde usposobljenosti. To je pomembno zlasti zato, ker je usposabljanje v enotah zelo drago in odločilnega pomena za varnost.
- (13) Na zahtevo držav članic Eurocontrol-a so bile oblikovane zdravstvene zahteve, ki veljajo za sprejemljiv način zagotavljanja skladnosti s to direktivo.
- (14) Zahteva za certificiranje usposabljanja bi morala veljati za odločilni dejavnik glede varnosti, ki prispeva h kakovosti usposabljanja. Usposabljanje pa naj bo, podobno kot storitve navigacijskih služb zračnega prometa, prav tako predmet certifikacijskega postopka. Ta direktiva naj omogoča certificiranje usposabljanja na podlagi vrste usposabljanja, sklopa storitev usposabljanja ali sklopa storitev usposabljanja in navigacijskih služb zračnega prometa, pri tem pa se ne zanemarijo posebne značilnosti usposabljanja.
- (15) Ta direktiva potrjuje dolgoletno sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti na področju vzajemnega priznavanja diplom in prostega pretoka delovne sile. Načelo sorazmernosti, utemeljeni razlogi za izvajanje nadomestnih ukrepov in zahteva po primernih postopkih pritožb sestavljajo osnovna načela, ki morajo postati bolj vidno uporabna na področju upravljanja zračnega prometa. Države članice naj imajo pravico zavrniti licence, ki niso izdane v skladu s to direktivo; države članice naj imajo tudi pravico priznati take licence po ustreznem ugotavljanju enakovrednosti. Ker je namen te direktive spodbuditi vzajemno priznavanje licenc, le-ta ne ureja pogojev za pridobitev zaposlitve.
- (16) Na poklic kontrolorja zračnega prometa vpliva tehnični napredek, ki zahteva redno nadgrajevanje sposobnosti kontrolorjev. Ta direktiva bi morala dopuščati takšne prilagoditve tehničnemu in strokovnemu napredku z uporabo postopka v odboru.
- (17) Ta direktiva lahko vpliva na dnevno prakso dela kontrolorjev zračnega prometa. Socialne partnerje je treba o vseh ukrepih, ki imajo pomemben socialen vpliv, na primeren način obvestiti in jih vključiti

v posvetovanja. Zato se je Komisija pri tem posvetovala z Odborom sektorskega dialoga, ustanovljenim s Sklepom Komisije 98/500/ES z dne 20. maja 1998 o ustanovitvi odborov sektorskega dialoga med socialnimi partnerji na evropski ravni ⁽¹⁾; z Odborom se je treba posvetovati tudi o prihodnjih ukrepih izvajanja, ki jih sprejme Komisija.

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Cilj in obseg uporabe

1. Cilj te direktive je povečati varnostne standarde in izboljšati delovanje sistema kontrole zračnega prometa Skupnosti z izdajo licence kontrolorja zračnega prometa Skupnosti.

2. Ta direktiva se uporablja za:

- učence kontrolorje zračnega prometa, in
- kontrolorje zračnega prometa,

ki opravljajo svoje naloge pod pristojnostjo izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki zagotavljajo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov v splošnem zračnem prometu.

3. Na podlagi členov 1(2) in 13 Uredbe (ES) št. 549/2004 države članice v primerih opravljanja rednih in načrtovanih storitev kontrole zračnega prometa za splošni zračni promet, ki so v pristojnosti izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa, ki nudijo svoje storitve predvsem za premike zrakoplovov, ki niso vključeni v splošni zračni promet, zagotovijo, da sta varnost in kakovost storitev za splošni zračni promet vsaj enakovredni ravni, ki jo zagotavlja izvajanje določb te direktive.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „storitev kontrole zračnega prometa“ pomeni storitev, zagotovljeno z namenom preprečiti trčenja med zrakoplovi in na manevrskem prostoru med zrakoplovi ter ovirami in z namenom pospeševanja ter vzdrževanje urejenega pretoka zračnega prometa;
2. „izvajalci navigacijskih služb zračnega prometa“ pomeni katero koli javno ali zasebno družbo, ki zagotavlja navigacijske službe zračnega prometa za splošni zračni promet;
3. „splošni zračni promet“ pomeni premike civilnih zrakoplovov kot tudi premike državnih zrakoplovov (vključno z vojaškimi, carinskimi in policijskimi zrakoplovi), ki se izvajajo v skladu s postopki ICAO;

(18) Države članice naj določijo pravila o kaznih za kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in izvedejo vse potrebne ukrepe, da se kazni tudi izvajajo. Te kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

(19) Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, je treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽²⁾.

(20) Dveletno obdobje prenosa naj bi bilo zadostno za vzpostavitev okvira Skupnosti za licenciranje in za vključitev licenc obstoječih imetnikov licenc v ta okvir v skladu s pogoji za vzdrževanje ratingov in ohranjanje veljavnosti pooblastil, ker so zahteve iz teh predpisov usklajene z obstoječimi mednarodnimi obveznostmi. Nadalje je treba zagotoviti dodatno dveletno obdobje prenosa za izvajanje jezikovnih zahtev.

(21) Splošni pogoji za pridobitev licence, ki se nanašajo na starost in pogoje izobrazbe in začetno usposabljanje, ne smejo vplivati na imetnike obstoječih licenc.

(22) V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje ⁽³⁾ naj države članice oblikujejo tabele za lastne potrebe in za potrebe Skupnosti, ki bodo, kolikor je to mogoče, predstavljale primerjavo med to direktivo in ukrepi za prenos, ter jih objavijo.

⁽¹⁾ UL L 225, 12.8.1998, str. 27. Sklep, kakor je bil spremenjen z Aktom o pristopu iz leta 2003.

⁽²⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽³⁾ UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

4. „licenca“ pomeni certifikat, ki je ne glede na naziv, po katerem je poznan, izdan in potrjen v skladu s to direktivo ter dovoljuje zakonitemu imetniku licence zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v skladu z ratingi in pooblastili, navedenimi na tem certifikatu;
5. „rating“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci ali v povezavi z licenco in tako sestavni del le-te, ki navaja posebne pogoje, pravice ali omejitve, ki se nanašajo na takšno licenco; na licenci morajo biti navedeni vsaj naslednji ratingi:
- rating vizualnega letališkega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating proceduralnega priletnega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating nadzorna priletnega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating proceduralnega območnega letališkega kontrolorja zračnega prometa;
 - rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa;
6. „rating pooblastilo“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja posebne pogoje, pravice ali omejitve, ki se nanašajo na ustrezen rating;
7. „pooblastilo lokacije“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja ICAO indikator lokacijo in sektorje in/ali delovne pozicije, na katerih lahko imetnik licence izvaja svoje delo;
8. „jezikovno pooblastilo“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja jezikovno usposobljenost imetnika;
9. „pooblastilo inštruktorja“ pomeni pooblastilo, navedeno v licenci in tako sestavni del le-te, ki navaja, da lahko imetnik izvaja usposabljanje na delovnem mestu;
10. „ICAO indikator lokacije“ pomeni štirimestno kodno skupino, oblikovano v skladu s pravili, ki jih je predpisala ICAO v svojem priročniku DOC 7910 in dodeljeno lokaciji stacionarne letalske postaje;
11. „sektor“ predstavlja del kontroliranega območja in/ali del letalskega informativnega področja/področja zgornjega zračnega prostora;
12. „usposabljanje“ je celota teoretičnih tečajev, praktičnih vaj, skupaj z usposabljanjem na simulatorjih in usposabljanjem na delovnem mestu, katerih namen je pridobiti in vzdrževati znanja in spretnosti, s pomočjo katerih bo lahko kontrolor varno in visoko kakovostno izvajal storitve kontrole zračnega prometa, in ga sestavljajo:
- začetno usposabljanje, ki zagotavlja temeljno usposabljanje in usposabljanje za pridobitev ratinga, s katerim bo udeleženeec pridobil licenco učenca;
 - usposabljanje v enoti, vključno s prehodnim usposabljanjem pred usposabljanjem na delovnem mestu in usposabljanjem na delovnem mestu, s katerim bo udeleženeec pridobil licenco kontrolorja zračnega prometa;
 - nadaljevalno usposabljanje, s katerim se podaljšuje veljavnost pooblastil v licenci;
 - usposabljanje inštruktorjev za usposabljanje na delovnem mestu, s katerim udeleženci pridobijo pooblastilo za inštruktorja;
 - usposabljanje izpraševalcev in/ali ocenjevalcev;
13. „izvajalec usposabljanja“ je organizacija, ki jo je za izvajanje ene ali več vrst usposabljanj certificiral ustrezeni nacionalni nadzorni organ;
14. „shema usposobljenosti v enoti“ je veljavna shema, ki predstavlja postopek, s katerim enote vzdržujejo usposobljenost imetnikov licenc;
15. „načrt usposabljanja v enoti“ pomeni odobren načrt, ki natančneje opredeljuje zahtevane procese in čas, po katerem se lahko postopki organizacijske enote izvajajo na lokalnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu.

Člen 3

Nacionalni nadzorni organi

- Države članice imenujejo ali ustanovijo organ ali organe nacionalnega nadzora za izvajanje nalog, ki jih tem organom nalaga ta direktiva.
- Nacionalni nadzorni organi so neodvisni od izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa in izvajalcev usposabljanja. To neodvisnost se doseže tako, da se ustrezno loči nadzorne organe od takih izvajalcev, vsaj na funkcionalni ravni. Države članice zagotovijo, da nacionalni nadzorni organi svoje naloge izvajajo nepristransko in pregledno.
- Države članice Komisijo uradno obvestijo o nazivih in naslovih nacionalnih nadzornih organov kot tudi o spremembah le-teh ter o ukrepih, sprejetih za zagotovitev skladnosti z odstavkom 2.

Člen 4

Načela licenciranja

1. Brez poseganja v člen 1(3) države članice zagotovijo, da storitve kontrole zračnega prometa v smislu člena 1(2) izvajajo le kontrolorji zračnega prometa z licencami, ki so v skladu s to direktivo.

2. Prosilci za licenco dokažejo, da so usposobljeni za delo kontrolorja zračnega prometa ali za učenca kontrolorja zračnega prometa. Ta dokazila, ki izkazujejo njihove sposobnosti, se nanašajo na znanje, izkušnje, spretnosti in jezikovna znanja.

3. Licenca je izključna last osebe, kateri je bila dodeljena in ki jo je podpisala.

4. V skladu s členom 14(1) je:

(a) licenco, rating ali pooblastilo mogoče začasno preklicati, če obstaja dvom o usposobljenosti kontrolorja zračnega prometa ali v primeru kršenja delovnih obveznosti;

(b) licenco mogoče razveljaviti v primeru hude malomarnosti ali zlorabe.

5. Licenca učenca kontrolorja zračnega prometa pooblašča imetnika za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu.

6. Licenca vključuje postavke iz Priloge I.

7. Če izdana licenca ni v angleškem jeziku, mora vsebovati angleški prevod postavk iz Priloge I.

8. Države članice zagotovijo, da so kontrolorji zračnega prometa zadostno usposobljeni glede varnosti, varovanja in obvladovanja kriznih situacij.

Člen 5

Pogoji za pridobitev licence

1. Licence za učenca kontrolorja zračnega prometa se dodelijo kandidatom, ki:

(a) so stari vsaj 18 let in imajo dokazilo o zaključeni vsaj srednješolski izobrazbi ali izobrazbi, s katero se lahko pišejo na univerzo ali enakovredno ustanovo.

Države članice lahko omogočijo nacionalnemu nadzornemu organu, da oceni izobrazbeno stopnjo prosilcev, ki ne izpolnjujejo tega pogoja izobrazbe. Če se na podlagi ocene izkaže, da ima kandidat izkušnje in izobrazbo, ki mu dajejo upravičene možnosti za uspešno usposabljanje za kontrolorja zračnega prometa, se to šteje za zadostno;

(b) so uspešno zaključili odobreno začetno usposabljanje, ustrezno ratingu in rating pooblastilu, če je ustrezno, kot je to določeno v delu A Priloge II;

(c) imajo veljavno zdravniško spričevalo; in

(d) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami, navedenimi v Prilogi III.

Licenca vsebuje najmanj en rating in eno rating pooblastilo, če je to primerno.

2. Licence kontrolorja zračnega prometa se dodelijo kandidatom, ki:

(a) so stari vsaj 21 let. Vendar pa lahko države članice dovolijo nižjo starostno mejo v ustrezno utemeljenih primerih;

(b) so imetniki licence učenca in so zaključili odobren načrt usposabljanja v enoti ter uspešno opravili ustrezno preverjanje znanja ali ocenjevanje v skladu z zahtevami iz dela B Priloge II;

(c) imajo veljavno zdravniško spričevalo; in

(d) so dokazali zadostno stopnjo jezikovnega znanja v skladu z zahtevami iz Priloge III.

Licenca se potrdi na podlagi enega ali več ratingov in ustreznih rating pooblastil, pooblastil lokacije in jezikovnih pooblastil, za katera je bilo usposabljanje uspešno opravljeno.

3. Pooblastilo inštruktorja se dodeli imetnikom licence kontrolorja zračnega prometa, ki:

(a) so v neposrednem predhodnem obdobju najmanj enega leta ali daljšem obdobju, katerega trajanje določi nacionalni nadzorni organ, izvajali naloge služb zračnega prometa v skladu z ratingom in pooblastili, za katera se izvaja usposabljanje; in

- (b) so uspešno zaključili odobren tečaj za inštruktorja usposabljanja na delovnem mestu in pri tem na podlagi ustreznega preverjanja znanja dokazali zahtevano znanje in pedagoške sposobnosti.

Člen 6

Ratingi kontrolorjev zračnega prometa

Licence morajo vsebovati eden ali več naslednjih ratingov, ki opredeljujejo vrsto storitve, ki jo lahko imetnik licence lahko zagotavlja:

- (a) rating vizualnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADV) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki nimajo objavljenih instrumentalnih priletnih in vzletnih postopkov;
- (b) rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADI) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za letališki promet na letališčih, ki imajo objavljene instrumentalne priletne in vzletne postopke, ta licenca pa vsebuje najmanj enega od rating pooblastil, opisanih v členu 7(1);
- (c) rating proceduralnega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali preletu brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;
- (d) rating nadzornega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove v prihodu, odhodu ali preletu z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, ta rating pa vsebuje vsaj enega od rating pooblastil, opisanih v členu 7(2);
- (e) rating proceduralnega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACP) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa zrakoplovom brez uporabe opreme za nadzor zračnega prometa;
- (f) rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACS) dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa za zrakoplove z uporabo opreme za nadzor zračnega prometa, in vsebuje vsaj eno od rating pooblastil, opisanih v členu 7(3).

Člen 7

Rating pooblastila

1. Rating instrumentalnega letališkega kontrolorja zračnega prometa (ADI) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

- (a) pooblastilo stolpnega kontrolorja (TWR), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje kontrole, kjer se letališka kontrola izvaja z ene delovne pozicije;
- (b) pooblastilo za kontrolo gibanja na tleh (GMC), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja na tleh;
- (c) pooblastilo za nadzor gibanja na tleh (GMS), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu za kontrolo gibanja na tleh in pooblastilu stolpnega kontrolorja, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole gibanja na tleh s pomočjo sistemov za nadzor gibanja na površini letališča;
- (d) pooblastilo za kontrolo v zraku (AIR), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje kontrole v zraku;
- (e) pooblastilo radar (RAD), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu za kontrolo v zraku in pooblastilu stolpnega kontrolorja, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje letališke kontrole s pomočjo radarске opreme za nadzor.

2. Rating nadzornega priletnega kontrolorja zračnega prometa (APS) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

- (a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo primarnega ali sekundarnega radarja;
- (b) pooblastilo precizni priletni radar (PAR), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje preciznih priletov kontroliranih s tal, z uporabo preciznega priletnega radarja, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;
- (c) pooblastilo nadzorni priletni radar (SRA), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar, ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje nepreciznih priletov kontroliranih s tal, z uporabo opreme za nadzor, zrakoplovom v končnem priletu na vzletno-pristajalno stezo;

(d) pooblastilo avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitve priletne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

(e) pooblastilo terminalnega kontrolorja zračnega prometa (TCL), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar ali avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitve kontrole zračnega prometa z uporabo katere koli opreme za nadzor zračnega prometa zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih.

3. Rating nadzornega območnega kontrolorja zračnega prometa (ACS) vsebuje najmanj enega od naslednjih pooblastil:

(a) pooblastilo radar (RAD), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo radarske opreme za nadzor zračnega prometa;

(b) pooblastilo za avtomatski odvisni nadzor (ADS), ki dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev območne kontrole z uporabo opreme za avtomatski odvisni nadzor;

(c) pooblastilo terminalnega kontrolorja (TCL), dodeljeno kot dopolnilo pooblastilu radar ali za avtomatski odvisni nadzor, ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa z uporabo katere koli opreme za nadzor zrakoplovom, ki se nahajajo v določenem terminalnem območju in/ali sosednjih območjih;

(d) pooblastilo za oceansko kontrolo (OCL), ki dokazuje, da je imetnik usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa zrakoplovom, ki se nahajajo na področju oceanske kontrole.

4. Brez poseganja v odstavke 1, 2 in 3 lahko države članice v izjemnih primerih, ki se pojavijo samo zaradi posebnih značilnosti zračnega prometa v zračnem prostoru, ki je v njihovi pristojnosti, oblikujejo tudi nacionalna pooblastila. Takšna pooblastila ne bodo vplivala na splošno svobodo gibanja kontrolorjev zračnega prometa.

Člen 8

Jezikovna pooblastila

1. Države članice zagotovijo, da lahko kontrolorji zračnega prometa dokažejo sposobnost govora in razumevanja

angleškega jezika na zadovoljivi ravni. Njihovo znanje se določi v skladu z ocenjevalno lestvico znanja jezika iz Priloge III.

2. Države članice lahko zahtevajo znanje lokalnega jezika, če ocenijo, da je to potrebno iz varnostnih razlogov.

3. Zahtevana stopnja za uporabo odstavkov 1 in 2 je stopnja 4 na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz Priloge III.

4. Ne glede na odstavke 3 lahko države članice za uporabo odstavkov 1 in/ali 2 zahtevajo stopnjo 5 na lestvici za ocenjevanje znanja jezika iz Priloge III, če operativne okoliščine določenega ratinga ali pooblastila narekujejo višjo stopnjo zaradi nujnih varnostnih razlogov. Ta zahteva je objektivno upravičena, nediskriminatorna, sorazmerna in pregledna.

5. Jezikovno znanje se izkazuje s spričevalom, izdanim na podlagi preglednega in objektivnega postopka presoje, ki ga priznava nacionalni nadzorni organ.

Člen 9

Pooblastila inštruktorja

Pooblastilo inštruktorja dokazuje, da je imetnik licence usposobljen za izvajanje usposabljanja in nadzora na delovnih pozicijah za območja, ki jih pokriva veljaven rating.

Člen 10

Pooblastila lokacije

Pooblastila lokacije dokazujejo, da je imetnik licence usposobljen za zagotavljanje storitev kontrole zračnega prometa v posebnem sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih pozicijah pod odgovornostjo enote služb zračnega prometa.

Države članice lahko določijo, če se jim to zdi potrebno zaradi varnostnih razlogov, da pravice iz pooblastila lokacije uporabljajo le imetniki licence pod določeno starostjo.

Člen 11

Pogoji za vzdrževanje ratingov in ohranjanje veljavnosti pooblastil

1. Pooblastila lokacije so veljavna za začetno obdobje 12 mesecev. Veljavnost tovrstnih pooblastil se podaljša za naslednjih 12 mesecev, če izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa dokaže, da:

(a) je kandidat v zadnjih 12 mesecih v okviru pravic iz licence opravil minimalno število ur, kot je navedeno v odobreni shemi usposobljenosti v enoti;

(b) je bila kandidatova usposobljenost ocenjena v skladu z delom C Priloge II; in

(c) ima kandidat veljavno zdravniško spričevalo.

Najmanjše število delovnih ur, v katerih se ne opravljajo inštruktorske naloge, ki so zahtevane za vzdrževanje veljavnosti pooblastila lokacije, se lahko inštruktorjem za usposabljanje na delovnem mestu zmanjša za čas, v katerem poučujejo kandidate na delovnih pozicijah, na katere se nanaša podaljšanje.

2. Po prenehanju veljavnosti pooblastila lokacije je za ponovno potrditev veljavnosti pooblastila potreben uspešno končan načrt usposabljanja v enoti.

3. Imetnik ratinga ali rating pooblastila, ki v obdobju štirih zaporednih let ni opravljal storitev kontrole zračnega prometa, povezanih z omenjenim ratingom ali rating pooblastilom, lahko začne usposabljanje v enoti za rating ali rating pooblastilo, potem ko je bilo primerno ocenjeno, ali še nadalje izpolnjuje pogoje za omenjeni rating ali rating pooblastilo, in potem ko je izpolnil kakršne koli zahteve po usposabljanju, ki izhajajo iz takšne ocene.

4. Jezikovna usposobljenost kandidata se formalno ocenjuje v rednih časovnih presledkih, razen pri kandidatih, ki so dokazali, da je njihovo znanje jezika na stopnji 6.

Ti časovni presledki ne smejo biti daljši od 3 let za kandidate, ki dokazujejo znanje jezika na stopnji 4, in ne daljši od 6 let za kandidate, ki dokazujejo znanje jezika na stopnji 5.

5. Pooblastilo inštruktorja je veljavno za obdobje 36 mesecev, ki se lahko podaljša.

Člen 12

Zdravniška spričevala

1. Zdravniška spričevala izda pristojna zdravstvena služba nacionalnega nadzornega organa ali zdravniki, ki jih za to pooblasti nacionalni nadzorni organ.

2. Izdajanje zdravniških spričeval je skladno z določbami iz Priloge I Konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu in zahtevami za zdravniška spričevala evropskega razreda 3 kontrolorjev zračnega prometa, ki jih je določil Eurocontrol.

3. Zdravniško spričevalo je veljavno od dneva zdravniškega pregleda, in sicer 24 mesecev do starosti 40 let ter 12 mesecev nad to starostjo. Zdravniško spričevalo se lahko kadar koli prekliče, če to zahteva zdravstveno stanje imetnika.

4. Države članice zagotovijo, da se uvedejo učinkoviti postopki za pregled ali pritožbeni postopki, pri katerih naj ustrezno sodelujejo neodvisni zdravstveni svetovalci.

5. Države članice zagotovijo, da se uvedejo postopki za ravnanje v primeru poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bodo omogočili imetnikom licence, da svoje delodajalce obvestijo o ugotavljanju poslabšanja zdravstvenega stanja ali vpliva kakršnih koli psihoaktivnih snovi ali zdravil, zaradi česar bi lahko bili nezmožni varno in pravilno opravljati naloge v okviru licence.

Člen 13

Certifikacija izvajalcev usposabljanja

1. Zagotavljanje usposabljanja kontrolorjev zračnega prometa, vključno s tem povezanim postopkom ocenjevanja, je predmet certifikacije s strani nacionalnega nadzornega organa.

2. Zahteve za certifikacijo so povezane s strokovno in operativno usposobljenostjo ter primernostjo za organizacijo usposabljanja, kakor je določeno v točki 1 Priloge IV.

3. Prošnje za certifikacijo se predložijo nacionalnim nadzornim organom države članice, v kateri se nahaja glavni kraj delovanja kandidata in, če obstaja, sedež podjetja tega kandidata.

Nacionalni nadzorni organi izdajo certifikat, če izvajalec usposabljanja, ki vloži prošnjo, izpolnjuje zahteve, navedene v točki 1 Priloge IV.

Certifikati se lahko izdajo za vsako vrsto usposabljanja ali v kombinaciji z drugimi storitvami navigacijskih služb zračnega prometa, pri čemer se določena storitev zračne plovbe in določeno usposabljanje certificirata kot sklop storitev.

4. V certifikatih so navedeni podatki iz točke 2 Priloge IV.

5. Nacionalni nadzorni organi spremljajo skladnost z zahtevami in pogoji, navedenimi v certifikatu. Če nacionalni nadzorni organ ugotovi, da imetnik certifikata teh zahtev ali pogojev ne izpolnjuje več, ustrezno ukrepa, kar lahko vključuje tudi odvzem certifikata.

6. Država članica priznava vse certifikate, izdane v drugi državi članici.

Člen 14

Zagotavljanje skladnosti s standardi usposobljenosti

1. Da bi države članice omogočile raven usposobljenosti, ki je za kontrolorje zračnega prometa nujno potrebna pri opravljanju dela v skladu z visokimi varnostnimi standardi, zagotovijo, da nacionalni nadzorni organi spremljajo in nadzirajo usposabljanje kontrolorjev.

Njihove naloge so med drugim:

- (a) izdajanje in preklic licenc, ratingov in pooblastil, za katere je bilo opravljeno ustrezno usposabljanje in ocenjevanje v pristojnosti nacionalnega nadzornega organa;
- (b) vzdrževanje in začasen odvzem ratingov in pooblastil ter s tem pravic, ki izhajajo iz njih in se uporabljajo v okviru pristojnosti nacionalnih nadzornih organov;
- (c) certificiranje izvajalcev usposabljanja;
- (d) odobritev tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti;
- (e) potrditev izpraševalcev ali ocenjevalcev usposobljenosti;
- (f) spremljanje in pregled sistemov usposabljanja;
- (g) vzpostavitev ustreznih pritožbenih mehanizmov in mehanizmov za obveščanje.

2. Nacionalni nadzorni organi priskrbijo ustrezne informacije in vzajemno pomoč nacionalnim nadzornim organom drugih držav članic, da se s tem zagotovi učinkovita uporaba te direktive, zlasti v primerih, ki se nanašajo na svobodo gibanja kontrolorjev zračnega prometa znotraj Skupnosti.

3. Nacionalni nadzorni organi zagotovijo vzdrževanje podatkovne baze, kjer se hranijo podatki o usposobljenosti vseh imetnikov licenc v njihovi pristojnosti in veljavnosti pooblastil teh imetnikov. V ta namen hranijo operativne enote izvajalcev navigacijskih služb zračnega prometa podatke o učinkovitih urah, opravljenih v sektorju, skupini sektorjev ali na delovnih pozicijah za vsakega imetnika licence, ki dela v enoti, in te podatke na zahtevo predložijo nacionalnim nadzornim organom.

4. Nacionalni nadzorni organ potrdi imetnike licenc, ki so pooblašteni za izvajanje nalog izpraševalcev ali ocenjevalcev usposobljenosti za usposabljanje v enoti in nadaljevalno usposabljanje. Potrditev je veljavna za obdobje 3 let, ki se lahko podaljša.

5. Nacionalni nadzorni organi redno preverjajo izvajalce usposabljanja in s tem zagotavljajo dejansko usklajenost s standardi, določenimi v tej direktivi.

Poleg rednega preverjanja pa lahko nacionalni nadzorni organi izvajajo preglede na kraju samem ter tako preverjajo dejansko izvajanje te direktive in skladnost z v njej določenimi standardi.

6. Nacionalni nadzorni organi se lahko odločijo, da pristojnost za polno ali delno izvajanje nalog preverjanja in pregledov iz odstavka 5 tega člena prenesejo na priznane organizacije v skladu s členom 3 Uredbe (ES) št. 550/2004.

7. Države članice predložijo Komisiji poročilo o uporabi te direktive do 17. maja 2011 in nato v triletnih časovnih presledkih.

Člen 15

Vzajemno priznavanje licenc kontrolorjev zračnega prometa

1. Ob upoštevanju člena 8 vsaka država članica priznava licence in z njimi povezane ratinge, ratinge pooblastila in jezikovna pooblastila, ki so jih izdali nacionalni nadzorni organi druge države članice v skladu z določbami te direktive, kot tudi spremna zdravniška spričevala. Vendar pa se država članica lahko odloči, da prizna le licence imetnikov, ki so dosegli najnižjo starostno omejitev 21 let, kakor je predvideno v členu 5(2)(a).

2. Če imetnik licence uporablja pravice iz licence v državi članici, ki te licence ni izdala, ima imetnik licence pravico, da jo zamenja za licenco, izdano v državi članici, kjer uporablja pravice, ne da bi bili za to naloženi dodatni pogoji.

3. Da lahko nacionalni nadzorni organi kandidatu odobrijo pooblastilo lokacije, za katerega je vložil prošnjo, kandidat izpolni določene pogoje, povezane s tem pooblastilom, in sicer z navedbo enote, sektorja ali delovne pozicije. Izvajalec usposabljanja upošteva pri pripravi načrta usposabljanja v enoti pridobljena znanja in izkušnje kandidata.

4. Nacionalni nadzorni organi odobrijo in podajo utemeljen sklep o načrtu usposabljanja v enoti, ki vsebuje predlagano usposabljanje za kandidata, in sicer najkasneje v šestih tednih po predložitvi dokazil, ne glede na odloge zaradi kakršnih koli pritožb. Pri sprejemanju sklepov nacionalni nadzorni organi zagotovijo spoštovanje načel nediskriminatornosti in sorazmernosti.

Člen 16

Prilagoditev tehničnemu ali znanstvenemu napredku

Komisija lahko glede na tehnični ali znanstveni napredek in v skladu s postopkom iz člena 17(2) sprejme spremembe ratingov iz člena 6, rating pooblastil iz člena 7, določb o zdravstvenih spričevalih iz člena 12(3) in prilog.

Člen 17

Odbor

1. Komisiji pomaga Odbor enotnega neba, ustanovljen s členom 5 Uredbe (ES) št. 549/2004.

2. Ob sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določbe člena 8 Sklepa.

Rok iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je en mesec.

3. Odbor sprejme svoj poslovnik.

Člen 18

Kazni

Države članice določijo pravila glede kazni, ki se uporabljajo v primeru kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za izvrševanje teh kazni. Predpisane kazni morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice uradno obvestijo Komisijo o teh določbah do 17. maja 2008 in jo nemudoma uradno obvestijo o morebitnih naknadnih spremembah, ki vplivajo na te določbe.

Člen 19

Prehodna ureditev

Člen 5(2)(a) in (b) se ne uporablja za imetnike licenc kontrolorja zračnega prometa, ki so jih države članice izdale pred 17. majem 2008.

Člen 20

Prenos

Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 17. maja 2008, razen člena 8, za katerega je rok prenosa 17. maj 2010. Komisiji nemudoma posredujejo besedila teh določb.

Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 21

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 22

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Strasbourgu, 5. aprila 2006

Za Evropski parlament

Predsednik

J. BORRELL FONTELLES

Za Svet

Predsednik

H. WINKLER

PRILOGA I

SPECIFIKACIJE ZA LICENCE

Licence, ki jih v skladu s to direktivo izda država članica, morajo ustrezati naslednjim specifikacijam:

1. Podatki

1.1 Na licenci morajo biti navedeni naslednji podatki, zvezdica pa označuje tiste elemente, ki morajo biti prevedeni v angleščino:

- (a) *Ime države ali organa, ki izdaja licenco (v polkrepkem tisku);
- (b) *Naziv licence (v krepkem tisku);
- (c) Serijska številka licence, izražena z arabskimi številkami, ki jo dodeli organ, ki izdaja licenco;
- (d) Polno ime imetnika (v latinici, tudi če se pisava nacionalnega jezika razlikuje od latinice);
- (e) Datum rojstva;
- (f) Državljanstvo imetnika;
- (g) Podpis imetnika;
- (h) *Potrditev veljavnosti in pooblastila imetnika za izvajanje posebnih nalog, povezanih z licenco, ob navedbi:
 - (i) ratingov, rating pooblastil, jezikovnih pooblastil, pooblastil inštruktorja in pooblastil lokacije;
 - (ii) datumov njihove prve izdaje;
 - (iii) datumov njihovega prenehanja veljavnosti;
- (i) Podpis uradnika, ki izdaja licenco, in datum te izdaje;
- (j) Pečat ali žig organa, ki izdaja licenco.

1.2 Licenco mora spremljati veljavno zdravniško spričevalo.

2. Material

Uporablja se papir najboljše kvalitete ali drug primeren material, elementi iz točke 1 pa morajo biti na njem jasno vidni.

3. Barva

3.1 Kadar država članica uporablja isti barvni material za vse letalske licence, ki jih izdaja, je ta barva bela.

3.2 Kadar imajo letalske licence, ki jih izdaja država članica, prepoznavno barvno oznako, je barva licence kontrolorja zračnega prometa rumena.

PRILOGA II

ZAHTEVE ZA USPOSABLJANJE

DEL A

Zahteve za začetno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa

Začetno usposabljanje bo zagotavljalo usposobljenost učencev, ki ustreza vsaj ciljem za temeljno usposabljanje in usposabljanje za rating, kot je navedeno v Eurocontrolovih „Smernicah za skupne temeljne vsebine začetnega usposabljanja za kontrolorje zračnega prometa“, izdaja z dne 10.12.2004, da lahko kontrolorji zračnega prometa varno, hitro in učinkovito vodijo zračni promet.

Začetno usposabljanje bo obsegalo naslednje predmete: letalsko zakonodajo, upravljanje zračnega prometa, vključno s postopki civilno-vojaškega sodelovanja, meteorologijo, navigacijo, zrakoplove in osnove letenja, vključno s sporazumevanjem med kontrolorjem zračnega prometa in pilotom, človeške dejavnike, opremo in sisteme, profesionalno okolje, varnost in varnostno kulturo, sisteme za upravljanje varnosti, nenavadne/težavne situacije, izpade sistemov in znanje jezika, vključno z radio-telefonsko frazeologijo.

Predmeti se bodo poučevali tako, da pripravijo kandidate na različne vrste služb zračnega prometa s poudarkom na varnostnih vidikih. Začetno usposabljanje bo sestavljeno iz teoretičnih in praktičnih tečajev, vključno z usposabljanjem na simulatorju, njihovo trajanje pa bo določeno v odobrenih načrtih začetnega usposabljanja. Kandidat se smatra usposobljen za obvladovanje kompleksnih in napetih prometnih situacij na osnovi pridobljenih znanj in spretnosti ter lahko preide na usposabljanje v enoti. Sposobnost kandidata po začetnem usposabljanju se bo ovrednotila s primernimi načini preverjanja znanja ali sistemom nenehnega ocenjevanja.

DEL B

Zahteve za usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa v enotah

Načrti usposabljanja v enotah bodo natančneje opredelili procese in čas, potrebne za uporabo postopkov enote na lokalnem območju pod nadzorom inštruktorja za usposabljanje na delovnem mestu. V odobrenem načrtu bodo morali biti navedeni vsi elementi sistema vrednotenja sposobnosti, vključno z razporeditvijo dela, ocenjevanjem napredka in izpiti ter postopki uradnega obveščanja nacionalnega nadzornega organa. Usposabljanje v enoti lahko vsebuje nekatere elemente začetnega usposabljanja, značilne za nacionalne razmere.

Trajanje usposabljanja v enoti bo določeno v načrtu usposabljanja v enoti. Zahtevane sposobnosti bodo s pomočjo primerne načina preverjanja znanja ali sistema nenehnega ocenjevanja vrednotili pristojni izpraševalci ali ocenjevalci, ki morajo biti pri svoji presoji nepristranski in objektivni. Nacionalni nadzorni organi pa bodo morali v ta namen določiti mehanizme za pritožbe, da bi se zagotovila poštena obravnava kandidatov.

DEL C

Zahteve za nadaljevalno usposabljanje kontrolorjev zračnega prometa

Veljavnost rating pooblastil in pooblastil lokacije, navedenih v licenci kontrolorja zračnega prometa, se bo vzdrževala z izvajanjem odobrenega nadaljevalnega usposabljanja, ki ga sestavljajo usposabljanje za ohranjanje usposobljenosti kontrolorjev zračnega prometa, obnoveni tečaji, usposabljanje za ravnanje v nujnih primerih in, kjer je to primerno, jezikovno usposabljanje.

Nadaljevalno usposabljanje bodo sestavljali teoretični in praktični tečaji, vključno pa bo tudi usposabljanje na simulatorju. V ta namen bo izvajalec usposabljanja oblikoval shemo usposobljenosti v enoti, ki natančno opredeli procese, kadre in čas, potrebne, da lahko izvajalec uspešno izvede nadaljevalno usposabljanje in za dokaz usposobljenosti. Te sheme se bodo pregledale in odobrile vsaj vsaka tri leta. Trajanje nadaljevalnega usposabljanja bo odvisno od funkcionalnih potreb kontrolorjev zračnega prometa, zaposlenih v enoti, zlasti od sprememb ali načrtovanih sprememb postopkov ali opreme ali od splošnih varnostnih zahtev. Usposobljenost vsakega kontrolorja zračnega prometa se bo ocenjevala vsaj vsake tri leta. Izvajalec navigacijskih služb zračnega prometa bo zagotovil uporabo mehanizmov, ki zagotavljajo pravično obravnavo imetnikov licence, kadar ni možno podaljšati veljavnosti njihovih pooblastil.

PRILOGA III

ZAHTEVE ZA ZNANJE JEZIKOV

Zahteve za znanje jezikov, določene v členu 8, se uporabljajo tako za rabo frazeologije kot tudi v pogovornem jeziku. Da bi izpolnili zahteve za znanje jezikov, se bo kandidat za licenco ali imetnik licence ustrezno ocenil, dokazati pa bo moral znanje jezika vsaj na uporabniški stopnji (stopnja 4) lestvice za ocenjevanje znanja jezika, ki je opisana v tej prilogi.

Kandidat z ustreznim znanjem jezika mora biti sposoben:

- (a) se učinkovito sporazumevati v glasovnih (telefon/radijska postaja) situacijah in situacijah iz-oči-v-oči;
- (b) o skupnih, konkretnih in z delom povezanih temah se sporazumevati pravilno in jasno;
- (c) uporabljati primerne načine sporazumevanja za izmenjavo sporočil in prepoznati ter razrešiti nesporazume (npr. preveriti, potrditi in razjasniti informacije) v splošnem kontekstu ali v povezavi z delom;
- (d) uspešno in relativno enostavno reševati jezikovne izzive, ki jih prinašajo zapleti ali nepričakovani obrati dogodkov, ki se pojavijo med rutinskim delom ali med sporazumevanjem, s katerim so v normalnih razmerah seznanjeni; in
- (e) uporabljati narečje ali naglas, ki sta razumljiva letalski skupnosti.

Lestvica za ocenjevanje znanja jezika: strokovne, napredne in uporabniške stopnje.

Stopnja	Izgovorjava Narečje in/ali naglas, razumljiv letalski skupnosti	Struktura Primerne slovnične strukture in stavčni vzorci so določeni s funkcijami jezika glede na nalogo	Besedišče	Govorne spretnosti	Razumevanje	Uporaba
Strokovna 6	Izgovorjava, naglas, ritem in intonacija, kljub morebitnemu vplivu prvega jezika ali regionalnih različit, skoraj nikoli ne vplivajo na razumevanje.	Tako osnovne kot kompleksne slovnične strukture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzorovani.	Obseg besedišča in pravilnost uporabe zadoščata za učinkovito sporazumevanje o različnih poznanih ali nepoznanih temah. Besedišče idiomatično, nian-sirno in prilagojeno jezikovnemu registru.	Je sposoben daljšega govora na naraven, lahko-ten način. Uporablja različne načine govora za stilistični učinek, npr. za poudarjanje bistva. Spon-tano uporablja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje je dosledno pravilno v skoraj vseh zve-zah in vključuje razumeva-nje jezikovnih in kulturnih razlik.	Z lahkoto sodeluje v skoraj vseh situacijah. Je dojemljiv za verbalna in neverbalna znamenja in se nanje pri-merno odziva.
Napredna 5	Izgovorjava, naglas, ritem in intonacija, kljub vplivu prvega jezika ali regional-nih različit, le redko vpli-vajo na razumevanje.	Osnovne slovnične struk-ture in stavčni vzorci so dosledno dobro nadzoro-vani. Prizadeva si za upo-rabo kompleksnih struktur, vendar z napakami, ki včasih ovirajo pomen.	Obseg besedišča in natančnost zadoščata za učinkovito sporazumeva-nje o splošnih in konkret-nih temah ter temah, povezanih z delom. Dosedno in uspešno para-frazira. Besedni zaklad je včasih idiomatičen.	Relativno enostavno dlje časa govori o poznanih temah, vendar pa govora ne spreminja s stilističnim namenom. Lahko uporab-lja primerne govorne zaznamke in veznike.	Razumevanje splošnih in konkretnih tem ter tem, povezanih z delom, je natančno in večinoma natančno, ko se govorec sooči z jezikovnim ali situacijskim zapletom ali nepričakovanim obratom dogodkov. Sposoben je razumevanja vrste jezikov-nih variacij (narečje in/ali naglas) ali registrov.	Odgovori so takojšnji, pri-merni in informativni. Učin-kovito obvladuje situacijo govorec/poslušalec.
Uporabniška 4	Na izgovorjavo, naglas, ritem in intonacijo vpliva prvi jezik ali regionalne različice, vendar pa to le včasih vpliva na razume-vanje.	Osnovne slovnične struk-ture in stavčne vzorce uporablja kreativno, pona-vadi so dobro nadzorovani. Napake se lahko pojavijo, posebno v nenavadnih in nepričakovanih okolišči-nah, vendar le redko vpli-vajo na pomen.	Obseg besedišča in pravil-nost uporabe ponavadi zadoščata za učinkovito sporazumevanje o splošnih in konkretnih temah ter temah, povezanih z delom. Pogosto lahko uspešno parafrazira, kadar nima dovolj besedišča v nena-vadnih in nepričakovanih situacijah.	S primerim tempom lahko nepretrogoma govori. Ob prehodu z naučenega ali formuliranega govora na spontano komunicira-nje pride včasih do prekli-nitev, vendar pa to ne preprečuje učinkovitega sporazumevanja. Uporablja omejen obseg govornih zaznamkov in veznikov. Polnila niso moteča.	Razumevanje je, kadar gre za splošne, konkretne teme in teme, povezane z delom, večinoma pravilno, če so naglas ali variacije, ki se uporabljajo, dovolj razum-ljive za mednarodne upo-rabnike. Ko se govorec sooči z jezikovno ali situ-acijsko težavo, ali pa z nepričakovanim obratom dogodkov, je njegovo raz-umevanje lahko počasnejše ali pa zahteva dodatna pojasnila.	Odgovori so ponavadi takojšnji, primerni in info-rmativni. Pričenja in ohranja pogovor tudi, kadar se sooči z nepričakovanim obratom dogodkov. Ustrežno se sooča da preveri, potrdi ali razjasni.

PRILOGA IV

ZAHTEVE IN POGOJI, KI JIH JE TREBA PRILOŽITI CERTIFIKATOM, DODELJENIM IZVAJALCEM USPOSABLJANJA

1. Z izpolnitvijo zahtev iz člena 13 se mora dokazati, da imajo izvajalci usposabljanja ustrezno osebje in opremo ter da delujejo v primernem okolju za zagotavljanje potrebnega usposabljanja za pridobitev ali ohranitev licenc učenca kontrolorja zračnega prometa in licenc kontrolorja zračnega prometa. Izvajalci usposabljanja morajo zlasti:
 - (a) imeti učinkovito vodstveno strukturo in dovolj osebja z ustreznimi kvalifikacijami in izkušnjami, da omogočijo usposabljanje v skladu s standardi iz te direktive;
 - (b) imeti razpoložljive in potrebne prostore, opremo in namestitve, primerne za vrsto ponujenega usposabljanja;
 - (c) zagotoviti metodologijo za oblikovanje podrobnosti vsebine, organizacije in trajanja tečajev usposabljanja, načrtov usposabljanja v enoti in shem usposobljenosti v enoti; to bo vključevalo tudi potek preverjanja znanja in ocenjevanja. Kvalifikacije izpraševalcev morajo biti pri preverjanju znanja v okviru začetnega usposabljanja, vključno z usposabljanjem na simulatorju, podrobno navedene;
 - (d) predložiti dokaz o primernem sistemu vodenja kakovosti za spremljanje tako skladnosti s sistemi in postopki, ki zagotavljajo, da storitve zagotovljenega usposabljanja odgovarjajo standardom iz te direktive kot tudi primernosti teh sistemov in postopkov;
 - (e) dokazati, da so na voljo zadostna sredstva za izvajanje usposabljanja v skladu s standardi iz te direktive in da imajo dejavnosti zadostno zavarovalno kritje v skladu z naravo zagotovljenega usposabljanja.
 2. V certifikatih je treba navesti:
 - (a) nacionalni nadzorni organ, ki izdaja certifikat;
 - (b) kandidata (ime in naslov);
 - (c) vrsto storitev, ki je certificirana;
 - (d) potrdilo, da kandidat izpolnjuje zahteve iz točke 1;
 - (e) datum izdaje in trajanje veljavnosti certifikata.
-